

Gegevens over de eieren van min of meer zeldzame of schaarse inlandse broedvogels in Nederlandse collecties

door

W. Ph. J. HELLEBREKERS

In 1953 heb ik in Limosa een artikel gepubliceerd onder de titel: „Vermeldenswaardige legsels in het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie in Leiden”. Dit was min of meer een blote opsomming, zonder maten, gewichten e.d.; bovendien is deze sedert dien aanzienlijk uitgebreid, o.a. met de collectie De Vries. Het leek daarom gewenst over te gaan tot een nieuwe publicatie, waarin tevens de gegevens uit de collecties Van Dooren, Neyssel (nu Zoöl. Museum te Amsterdam), Waldeck en die van mijzelf zijn verwerkt.

Ik merk nog het volgende op:

- 1e De gegevens hebben uitsluitend betrekking op in Nederland gevonden eieren.
- 2e Het begrip „zeldzaam” in verleden en heden is een betrekkelijk begrip; opname van andere soorten zou dus te verdedigen zijn.
- 3e Er zijn ook nog enkele gewonere soorten opgenomen, nl. *Apus apus* en *Delichon urbica*, waarvan in de „Ned. Vogels” praktisch geen Ned. maten en gewichten zijn vermeld. Dit geldt ook min of meer voor soorten als *Botaurus stellaris*, *Rallus aquaticus*, *Phoenicurus ochruros* en *Ficedula hypoleuca*.
- 4e Van vier soorten zijn nidologische gegevens vermeld, nl. van *Sylvia atricapilla* en *S. borin* alsmede van *Parus palustris* en *P. montanus*, waarvan de eieren soms zeer moeilijk, doch de nesten zeer gemakkelijk te onderscheiden zijn.
- 5e De gewichten van de kleine eieren zijn door mij per legsel bepaald, daarna opgeteld en gedeeld, zodat het gemiddelde precies is, doch het absolute maximum en minimum iets hoger, resp. iets lager kunnen liggen.
- 6e De eieren in Leiden maken p.m. 80 % van het totaal uit, zodat die uit bovengenoemde andere collecties slechts een aanvulling vormen.
- 7e Van de nummers vóór elke soort slaat het eerste op dat van de „Avifauna van Nederland”, het tweede op dat in de „Ned. Vogels”.
- 8e 3/1 betekent drie losse eieren, 1/3 één legsel van drie en 2/5 twee legsels van vijf eieren.

Het aantal gemeten en gewogen eieren is soms wat kleiner dan dat van het materiaal, omdat ik wel datum en vindplaats heb opgekregen, doch niet in de gelegenheid was te meten en te wegen.

6 (231). *PODICEPS GRISEIGENA GRISEIGENA* (Boddaert) — Roodhalsfuut.

1/5: 26 mei 1927 Kortenhoef.

5: 53 (52.3—54.1) x 35.5 (35—36) mm.

5: 3.36 gr.

8 (232). PODICEPS NIGRICOLLIS NIGRICOLLIS Brehm — **Geeorde Fuut.**

50: 43.1 (41.1—45) x 29.7 (28—32) mm.

50: 1.58 (1.37—1.92) gr., één abnormaal licht ei 1.17 gr.

9 (233). PODICEPS RUFICOLLIS RUFICOLLIS (Pallas) — **Dodaars.**

50: 37.1 (33.3—39.9) x 25.9 (24.2—27.5) mm.

97: 1.14 (1.01—1.39) gr.

21 (177). ARDEA PURPUREA PURPUREA Linnaeus — **Purperreiger.**

72: 56 (50.7—62.7) x 40.7 (37—42.6) mm.

72: 3.44 (2.94—4.30) gr.

25 (181). NYCTICORAX NYCTICORAX NYCTICORAX (Linnaeus) — **Kwak.**

Biesbos.

1: 48.7 x 34.2 mm, niet gewogen wegens beschadiging.

26 (182). IXOBRYCHUS MINUTUS MINUTUS (Linnaeus) — **Woudaapje.**

92: 35.1 (31.1—37.4) x 26.3 (24.5—28.2) mm.

92: 0.70 (0.62—0.79) gr.

27 (183). BOTAURUS STELLARIS STELLARIS (Linnaeus) — **Roerdomp.**

62: 51.6 (48.4—55.5) x 38.1 (35.8—39.9) mm.

62: 2.46 (2.08—2.73) gr.

28 (172). CICONIA CICONIA CICONIA (Linnaeus) — **Ooievaar.**

30: 75 (68.3—84.5) x 52.7 (47.4—56.5) mm.

30: 11.30 (7.80—17.50) gr.

Van de eieren in de collectie Leiden lopen de maten, doch vooral de gewichten sterk uiteen, ver boven en onder die in de literatuur, nl. voor 65 eieren: 10.63 (8.57—13.55) gr.

30 (174). PLATALEA LEUCORODIA LEUCORODIA Linnaeus — **Lepelaar.**

100: 68.2 (62.2—78.3) x 46 (41.5—49.5) mm.

100: 7.40 (6.10—9.86) gr.

Een abnormaal kort ei meet 53 mm.

34 (200). ANAS CRECCA CRECCA Linnaeus — **Wintertaling.**

100: 45.6 (42.4—49.9) x 32.9 (29.6—34.5) mm.

100: 1.90 (1.64—2.16) gr.

De eieren van *crecca* onderscheiden zich van die van *querquedula* door wat groenere tint, bij *querquedula* altijd roomkleurig. Het dons is onmiskenbaar: bij *querquedula* wit getopt, bij *crecca* niet.

38 (199). ANAS STREPERA Linnaeus — **Krakeend.**

44: 54.2 (50.2—57) x 38.4 (36—39.7) mm.

44: 3.40 (3.25—3.60) gr.

De eieren zijn normaal warm roomkleurig. Van Pelt Lechner beweert, dat ook groenachtige eieren voorkomen. In geen ander (buitenlands) oölogisch werk wordt dit vermeld en ook ik sta hier enigszins sceptisch tegenover, niettegenstaande een dergelijk legsel in Leiden aanwezig is. Deze zeven eieren meten 52.6 x 37.8 mm en wegen 3.29 gr.; maten en gewichten kloppen dus wel.

39 (202). ANAS PENELOPE Linnaeus — **Smient.**

1/8: 22 mei 1919 Wartena.

8: 50.2 (48.7—51.9) x 37.2 (34.7—38.4) mm.

8: 3.23 gr.

De eieren van de Smient zijn praktisch niet te onderscheiden van die van de Krakeend; ook het donsverschil is gering.

40 (203). ANAS ACUTA ACUTA Linnaeus — **Pijlstaart.**

49: 54 (51.1—58.1) x 37.9 (37.2—40.2) mm.

49: 3.32 (3.10—3.78) gr.

42 (205). NETTA RUFINA (Pallas) — **Krooneend.**

35: 55.3 (52.2—57.5) x 41.7 (39.2—43.6) mm.

35: 5.36 (5.00—6.36) gr.

Een gedeelte betreft verlaten eieren, waardoor deze iets aangezet zijn en het gewicht dus waarschijnlijk aan de hoge kant is.

44 (208). AYTHIA FULIGULA (Linnaeus) — **Kuifeend.**

19: 58.1 (49.6—61.2) x 42.3 (39.9—44) mm.

19: 4.92 (4.29—5.95) gr.

Bij één legsel waren er enkele zeer kleine eieren.

47 (207). AYTHYA NYROCA (Güldenstadt) — **Witoogeend.**

1/5, 1/6, 1/11: 18 juni 1914 Steenwijkerwold, 13 mei 1919 Ankeveen, zomer 1944 Utrechts—Z.Hollands-plassengebied.

22: 52 (50.2—56.1) x 39.3 (37.9—41.1) mm.

22: 4.70 (4.29—5.24) gr.

In de collectie Leiden is nog een 6-legsel, verzameld op 16 juni 1918 bij Kalenberg/Oldemarkt O. De maten zijn 50.5 x 38.6, het gewicht 3.54 (3.38—3.64) gr. De maten kloppen wel, doch het gewicht is zo gering, dat ik aan de juiste determinatie twijfel.

56 (218). MERGUS SERRATOR Linnaeus — **Middelste Zaagbek.**

1/2 (één stuk): augustus 1916 Rottumeroog, 1/3: 31 juli 1936 Texel, 1/1 (stuk): 1959 Rottum.

4: 62.5 (61.9—63.7) x 45.7 (45—46) mm.

4: 5.97 (5.55—6.35) gr.

60 (188). ANSER ANSER ANSER (Linnaeus) — **Grauwe Gans.**

4/1, 2/5: 14 mei 1895 Eernewoude, mei 1904 Oudega, 4 april 1907 Hindeloopen, 19 mei 1951 Zwarte Meer, Friesland, sine dato et loco.

14: 87.6 (82.6—92.9) x 57.3 (56—59.1) mm.

14: 18.7 (15.9—22.7) gr.

69 (187). CYGNUS OLOR (Gmelin) — **Knobbelzwaan.**

5: 111.0 x 72.2 mm.

5: 39.2 (38.2—41) gr.

78 (157). BUTEO BUTEO BUTEO (Linnaeus) — **Buizerd.**

19: 55.7 (52.5—60.7) x 43.6 (41.6—47) mm.

19: 5.01 (4.28—5.70) gr.

82 (163). ACCIPITER GENTILIS GALLINARUM (Brehm) — **Havik.**

62: 57.1 (52.4—60.2) x 43.9 (41.2—45.7) mm.

62: 5.50 (4.58—6.38) gr.

86 (168). PERNIS APIVORUS (Linnaeus) — Wespendif.

10: 50.4 (46.2—53.7) x 42 (38.2—42.4) mm.

10: 3.45 (2.65—4.44) gr.

88 (162). CIRCUS CYANEUS CYANEUS (Linnaeus) — Blauwe Kiekendief.

1/1, 1/2, 2/3, 3/4, 3/5: 14 mei 1904 Rinsumageest Fr., 1 juni 1904 Ossenzijl, 24 juni 1946 N.O. Polder, 17 mei 1947 Ameland, 19 mei 1950 Waalre, 25 mei 1951 N.O. Polder, 29 mei 1951 Ameland, 31 mei 1951 Ameland, 1951 Terschelling, juli 1956 Terschelling.

36: 45.2 (42.5—47.5) x 35.9 (34—38) mm.

31: 2.41 (2.16—2.71) gr.

90 (160). CIRCUS PYGARGUS (Linnaeus) — Grauwe Kiekendief.

50: 42.4 (37.4—46.9) x 33.5 (31—35.7) mm.

50: 2.06 (1.64—2.40) gr.

Broedtijden van 11 mei tot 20 juni.

93 (148). FALCO PEREGRINUS PEREGRINUS Tunstall — Slechtvalk.

1/1: april 1930 Rottumeroog.

1: 57.2 x 38.8 mm.

1: 3.45 gr.

96 (146). FALCO SUBBUTEO SUBBUTEO Linnaeus — Boomvalk.

59: 41.2 (36—46) x 32.9 (30.9—34.6) mm.

42: 1.87 (1.65—2.15) gr.

99 (329). LYRURUS TETRIX TETRIX (Linnaeus) — Korhoen.

90: 52.1 (48.3—56.2) x 37 (35.2—38.2) mm.

90: 2.90 (2.70—3.28) gr.

103 (334). COTURNIX COTURNIX COTURNIX (Linnaeus) — Kwartel.

110: 30 (26.6—32.6) x 22.8 (20.5—24.9) mm.

110: 0.72 (0.615—0.920) gr.

106 (326). RALLUS AQUATICUS AQUATICUS Linnaeus — Waterral.

50: 35.7 (32.5—41.7) x 25.8 (24.5—28.4) mm.

116: 0.86 (0.67—0.94) gr.

107 (323). PORZANA PORZANA (Linnaeus) — Porseleinhoen.

1/2, 4/3, 1/5, 4/6, 2/7, 1/8, 2/9, 1/10: broedtijden van 24 april tot 25 juni.

100: 33.1 (29.4—38.1) x 23.7 (22.2—25.1) mm.

100: 0.78 (0.69—0.95) gr.

108 (324). PORZANA PARVA (Scopoli) — Klein Waterhoen.

1/6: 14 juli 1951 Vechtplassen.

6: 30 x 22.4 mm (in het veld gemeten, zie Ardea 40: 82).

109 (325). PORZANA PUSILLA INTERMEDIA (Hermann) — Kleinst Waterhoen.

1/5: juni 1963 Valkenswaard, 1/3: 24 juni Vlijmen, 1/4: 18 juni 1937 Giethoorn.

12: 29 (27.5—30.4) x 20.3 (19.5—21.7) mm.

11: 0.41 gr.

no. 1—3, 1967] HELLEBREKERS, Eieren van zeldzame of schaarse broedvogels

110 (322). CREX CREX (Linnaeus) — **Kwartelkoning.**

50: 37.6 (34.5—40.7) x 26.6 (24.5—28) mm.

50: 0.92 (0.78—1.10) gr.

113 (318). OTIS TARDA TARDA Linnaeus — **Grote Trap.**

juni (oorlog 1914/18) Ameland: 86.3 x 53.7 mm, 14.15 gr.

27 mei 1948 Castricum: 85.4 x 58.6 mm, 19.65 gr.

80 x 60.2 mm, 16.65 gr.

van ongepaard ♀.

120 (251). PLUVIALIS APRICARIA APRICARIA (Linnaeus) — **Goudplevier.**

4/1, 5/2, 3/3, 8/4: hoofdzakelijk uit de Peel, laatste legsel 20 april 1930; uit Friesland: 19 april 1905, 1 mei 1905, 19 april 1937.

54: 51.6 (48.4—55.8) x 35.6 (34.2—37.2) mm.

54: 1.68 (1.57—1.92) gr.

122 (247). CHARADRIUS MORINELLUS Linnaeus — **Morinelplevier.**

1/3: mei 1964 O. Flevoland.

2: 40 x 29.2 mm en 0.88 gr.; 42 x 28.7 mm en 0.82 gr. (zie Limosa 38: 86).

129 (284). LYMNOCRYPTES MINIMUS (Brünnich) — **Bokje.**

Dubieuze broedvogel (zie Limosa 32: 34 en 35: 157).

130 (285). SCOLOPAX RUSTICOLA RUSTICOLA Linnaeus — **Houtsnip.**

33: 43.3 (40—45.5) x 33.5 (32—35.1) mm.

30: 1.36 (1.21—1.50) gr.

138 (268). TRINGA GLAREOLA Linnaeus — **Bosruiter.**

5/1, 1/2, 1/3, 3/4: 23 mei 1862 Valkenswaard, 4 juni 1862 idem, 25 mei 1898 idem, 23 april 1903 Friesland, 24 april 1903 Eernewoude, 22 april 1907 Wartena, 25 april 1907 Eernewoude, 27 april 1907 Friesland, mei 1915 Venray, 1 mei 1936 Meppen Dr.

20: 38.9 (35.8—41.1) x 27.1 (25.4—27.8) mm.

20: 0.715 (0.60—0.82) gr.

139 (267). TRINGA HYPOLEUCOS Linnaeus — **Oeverloper.**

1/4: 31 mei 1924 Nijmegen, 1/2: 1928 Tiel.

4: 36.9 x 26.6 mm en 0.66 gr.

2: 35.9 x 27 mm en 0.69 gr.

Het 2-legsel bevindt zich in coll. van het Zoölogisch Museum (v./h Neyssel) en is afkomstig van een zekere heer Beusekom.

149 (261). CALIDRIS ALPINA SCHINZII (Brehm) — **Bonte Strandloper.**

6/1, 7/2, 4/3, 3/4: 26 juni 1901 Texel, 14 april 1903 Suawoude, 20 april 1903 Wartena, 22 april 1903 Grouw, 6 mei 1903 Texel, 14 april 1906 Wartena, 25 april 1907 Wartena (2 x), 29 april 1909 Tacozijl, 28 april 1910 Eernewoude, 23 april 1916 idem, 17 april 1919 idem, 28 april 1920 Tacozijl, 18 april 1921 Wartena, 26 april 1923 Eernewoude, 27 april 1923 id., 28 mei 1924 Boornbergum, 9 juni 1929 Workum, mei 1936 Wartena, 12 mei 1942 Zalk Ov., 7 mei 1947 idem.

44: 33.5 (31.5—36.6) x 24.4 (23.1—25.7) mm.

44: 0.465 (0.410—0.525) gr.

156 (275) HIMANTOPUS HIMANTOPUS HIMANTOPUS (Linnaeus) — **Steltkluit.**

1/1, 2/3: 14 juni 1935 Hulst, 10 juni 1954 Philippine, sine dato Zaandam.

7: 44.4 (43.2—45.6) x 31 (30.7—31.8) mm.

7: 1.49 (1.32—1.59) gr.

159 (242). BURHINUS OEDICNEMUS OEDICNEMUS (Linnaeus) — **Griel.**

Laatste legsel 13 juni 1952 Noordwijk.

50: 53 (49.1—56.8) x 38.1 (35.5—40.2) mm.

50: 3.12 (2.60—3.30) gr.

170 (302). LARUS FUSCUS GRAELLSII A. E. Brehm — **Kleine Mantelmeeuw.**

7: 68.9 (64.7—72.3) x 47.9 (45.7—49.8) mm.

7: 5.30 (4.24—6.05) gr.

173 (300). LARUS CANUS CANUS Linnaeus — **Stormmeeuw.**

48: 57.1 (51—62.6) x 41.1 (38.2—43.8) mm.

48: 3.16 (2.65—3.85) gr.

175 (299). LARUS MELANOCEPHALUS Temminck — **Zwartkopmeeuw.**In Leiden zijn twee eieren van *melanocephalus* x *ridibundus*.

Maten en gewichten zijn: 60.7 x 36.7 mm en 2.67 gr.; 59 x 40.1 mm en 2.96 gr.

177 (297). LARUS MINUTUS Pallas — **Dwergmeeuw.**

1/1, 3/2, 2/3: Wolvega tussen 1 en 14 juni.

13: 41 (38.7—43.6) x 29.5 (28.2—30.8) mm.

13: 1.00 (0.87—1.10) gr.

183 (287). CHLIDONIAS HYBRIDA HYBRIDA (Pallas) — **Witwangstern.**

1/1: juni 1938 Nederweert.

1: 38 x 29.6 mm en 0.80 gr.

184 (289). GELOCHELIDON NILOTICA NILOTICA (Gmelin) — **Lachstern.**

1/1: juni 1951 De Beer.

1: 49.1 x 35.1 mm en 1.92 gr.

187 (294). STERNA PARADISAEA Pontoppidan — **Noordse Stern.**

54: 41.7 (38—45.7) x 30.3 (28.2—31.6) mm.

54: 1.13 (0.93—1.25) gr.

Volgens Goebel wegen 616 eieren gemiddeld 0.95 gr., dus minder dan een gram, terwijl die van *hirundo* normaal meer dan een gram wegen. Hoewel de eieren van Goebel niet in Nederland zijn verzameld (veel uit Spitsbergen), is er m.i. toch wel reden tot een kleine aarzeling over de juiste determinatie van bovengenoemde 54 eieren.

197 (241). SYRRHAPTES PARADOXUS (Pallas) — **Steppenhoen.**

1/3: 19 juni 1888 Anna Paulowna polder.

3: 42.4 x 29.1 mm en 1.33 gr.

201 (—). STREPTOPELIA DECAOCTO DECAOCTO (Frisvaldsky) — **Turkse Tortel.**

5: 31 (29.1—32.1) x 23.8 (23.2—24.5) mm.

5: 0.55 (0.47—0.59) gr.

204 (146). TYTO ALBA GUTTATA (Brehm) — Kerkuil.

46: 39.2 (34.8—44.6) x 30.4 (28.6—32.1) mm.

40: 1.65 (1.38—1.71) gr.

Broedtijden van 28 april tot 29 juli.

209 (140). ATHENE NOCTUA NOCTUA (Scopoli) — Steenuil.

70: 34.7 (30.2—36.7) x 29.8 (25.1—33.9) mm.

70: 1.11 (0.92—1.26) gr.

210 (145). STRIX ALUCO ALUCO Linnaeus — Bosuil.

33: 47.8 (44.6—52.3) x 38.6 (37—39.8) mm.

31: 2.68 (2.40—2.80) gr.

212 (143). ASIO FLAMMEUS FLAMMEUS (Pontoppidan) — Velduil.

38: 40 (38.2—44.4) x 31.6 (30.4—32.5) mm.

38: 1.49 (1.37—1.63) gr.

213 (124). CAPRIMULGUS EUROPAEUS EUROPAEUS Linnaeus — Nachtzwaluw.

56: 31.1 (28.4—33.6) x 22.5 (20.1—23.6) mm.

50: 0.570 (0.495—0.625) gr.

214 (123). APUS APUS APUS (Linnaeus) — Gierzwaluw.

50: 24.5 (21.4—26.8) x 16.5 (15—17.4) mm.

50: 0.230 (0.195—0.275) gr.

216 (129). ALCEDO ATTHIS ISPIDA Linnaeus — IJsvogel.

45: 22.8 (20.1—23.9) x 18.9 (17.5—20.1) mm.

45: 0.210 (0.185—0.230) gr.

220 (126). UPUPA EPOPS EPOPS Linnaeus — Hop.

1/2, 1/5, 1/6, 1/8: 16 juli 1863 Valkenswaard, 21 mei 1898 Deurne, sine dato Heyt-huyzen.

13: 25.9 (24.4—27.6) x 18.2 (17.5—18.8) mm.

13: 0.31 (0.275—0.330) gr.

223 (134). DENDROCOPOS MEDIUS MEDIUS (Linnaeus) — Middelste Bonte Specht.

1/1, 1/6, 1/8: 23 juni 1860 Zeist, 8 juli 1862 Zeist, 1894 of 1895 Amerongen.

15: 25.7 (23.6—27) x 17.1 (16.4—17.5) mm.

15: 0.25 (0.23—0.30) gr.

224 (133). DENDROCOPOS MINOR HORTORUM (Brehm) — Kleine Bonte Specht.

3/1, 1/2, 1/3, 1/6.

14: 19 (18—20.1) x 14.4 (13—15.4) mm.

14: 0.120 (0.110—0.140) gr.

225 (135). DRYCOPUS MARTIUS MARTIUS (Linnaeus) — Zwarte Specht.

19: 35.6 (33.4—37.5) x 25.1 (23.1—26.2) mm.

19: 0.77 (0.73—0.83) gr.

226 (136). JYNX TORQUILLA TORQUILLA Linnaeus — Draaihals.

35: 21 (20.4—23.3) x 15.2 (14.6—16.8) mm.

35: 0.200 (0.180—0.230) gr.

Drie abnormaal kleine eieren, die onbevruucht waren, meten en wegen: 17 x 13,5 mm en 0.110 gr.

234 (121). DELICHON URBICA URBICA (Linnaeus) — **Huiszwaluw.**

50: 19.6 (17.7—21.2) x 13.3 (12.2—13.8) mm.

50: 0.103 (0.092—0.112) gr.

237 (51). ANTHUS CAMPESTRIS CAMPESTRIS (Linnaeus) — **Duinpieper.**

oudste legsel 19 juni 1863 Wassenaar.

37: 20 (18.2—20.8) x 15.7 (14.2—15.8) mm.

37: 0.132 (0.120—0.150) gr.

242 (56). MOTACILLA CINEREA CINEREA Tunstall — **Grote Gele Kwikstaart.**

47: 19 (18.1—19.9) x 14.3 (13.3—14.8) mm.

47: 0.112 (0.100—0.120) gr.

244 (71). LANIUS EXCUBITOR EXCUBITOR Linnaeus — **Klaapekster.**

63: 26.5 (24.1—28.4) x 19.7 (18.7—20.9) mm.

63: 0.295 (0.260—0.320) gr.

246 (72). LANIUS SENATOR SENATOR Linnaeus — **Roodkopklauwier.**

1/2, 3/4, 2/5: 13 mei 1860 Valkenswaard, 17 juni 1862 idem, 3 mei 1863 idem, 5 juni 1863 idem, 12 juni 1906 Griendsvveen, 21 mei 1909 Roermond, 10 juni 1910 Griendsvveen, **6 juni 1942 Kotten G.**

25: 23.2 (21.6—25.2) x 17.2 (16.1—18) mm.

25: 0.19 (0.18—0.24) gr.

249 (119). CINCLUS CINCLUS AQUATICUS Bechstein — **Waterspreeuw.**

1/5: **29 mei 1915 Wijlre L.** in Zoöl. Museum Amsterdam (v/h Neyssel). Oorspronkelijk in coll. Lennarts.

5: 26.2 (25.7—26.6) x 18.5 (18.4—18.9) mm.

5: 0.25 gr.

Het legsel van 4 eieren (met nest), verzameld op 18 mei 1912 bij Gulpen door de heer Nillesen en vermaakt aan het museum van Nat. Hist. te Maastricht, schijnt jammer genoeg in het ongereede te zijn geraakt.

253 (101). TURDUS PILARIS PILARIS Linnaeus **Kramsvogel.**

1/2, 2/5: 9 mei 1903 Ginneken, 30 mei 1909 Kuikhorn Fr., 29 mei 1936 Veenklooster Fr.

12: 30.7 (29.5—32.4) x 21.8 (20.8—23.2) mm.

12: 0.43 (0.39—0.48) gr.

268 (113). PHOENICURUS OCHRUROS GIBALTARIENSIS (Gmelin) — **Zwarte Roodstaart.**

32: 19.3 (18.8—20.9) x 14.5 (14.2—15.5) mm.

32: 0.110 (0.100—0.130) gr.

Broedtijden van 29 april tot 26 juni.

270 (115). CYANOSYLVA SVEVICA CYANECULA (Meisner) — **Blauwborst.**

Hoofdzakelijk uit Oost N. Brabant.

71: 18.9 (17.1—19.9) x 14.1 (13.9—15.2) mm.

71: 0.109 (0.100—0.125) gr.

275 (85). LOCUSTELLA LUSCINIOIDES LUSCINIOIDES (Savi) — Snor.

47: 19.4 (18—20.9) x 14.3 (13.9—15.2) mm.

47: 0.118 (0.100—0.140) gr.

één legsel zeer vroeg: 4 mei 1860 Kralinger Meer (Rotterdam).

280 (290). ACROCEPHALUS PALUDICOLA (Vieillot) — Waterrietzanger.

1/3, 2/5, 2/6: 3 juni 1904 Ossenzijl (O), 1 juni 1923 Tietjerk Fr., 24 mei 1929 Boornbergum Fr., 19 mei 1933 Nieuwkoop, 20 mei 1935 Eernewoude, 24 mei 1945 Rijperberg Fr., 29 mei 1941 Belt-Schutsloot O.

34: 17.8 (16.6—18.9) x 13.3 (12—14.8) mm.

34: 0.082 (0.073—0.100) gr.

282 (95). SYLVIA ATRICAPILLA ATRICAPILLA (Linnaeus) — Zwartkop.

284 (96). SYLVIA BORIN BORIN (Boddaert) — Tuinfluit.

De eieren van deze beide soorten zijn moeilijk te onderscheiden, in het algemeen zijn die van **borin** wat groter, terwijl de grondkleur meer naar voren komt, zij maken daardoor een helderder indruk; erythrisme komt bij **borin** praktisch niet voor. Van de in Nederland door schrijver gevonden eieren van **atricapilla** was 14% erythristisch. De nesten zijn echter gemakkelijk te onderscheiden: **borin** maakt een tamelijk groot en min of meer slordig nest van halmpjes; **atricapilla** een veel netter en kleiner nestje van halmpjes, worteldraden en paardenhaar. De bodem is bijna altijd doorzichtig. De neststand is ook vaak hoger tot 2 m en gewoonlijk in de schaduw van hoge bomen; van **borin** in lager struikgewas en meer in de zon. Alleen de nesten van **curruca** lijken op die van **atricapilla**, doch zijn nog veel kleiner en ijler.

295 (67). REGULUS REGULUS REGULUS (Linnaeus) — Goudhaantje.

36: 13.3 (12.6—13.7) x 10.5 (10—10.7) mm.

36: 0.040 (0.035—0.045) gr.

296 (68). REGULUS IGNICAPILLUS IGNICAPILLUS (Temminck) — Vuurgoudhaantje.

1/3: 3 mei 1928 Ulvenhout N.Br.

3: 13.6 x 10.6 mm en 0.042 gr.

De eieren van **ignicapillus** zijn altijd te onderscheiden van die van **regulus** door de rodere tint, bij **regulus** zijn ze meer geelachtig.

298 (76). FICEDULA HYPOLEUCA HYPOLEUCA (Pallas) — Bonte Vliegenvanger.

36: 17.9 (17.1—19.1) x 13.5 (12.9—14.2) mm.

36: 0.090 (0.085—0.095) gr.

Broedtijd van 11 mei tot 11 juni.

305 (64). PARUS PALUSTRIS PALUSTRIS Linnaeus — Glanskop.

100: 16 (1.49—17.1) x 12.1 (11.3—13) mm.

100: 0.070 (0.065—0.090) gr.

306 (65). PARUS MONTANUS RHENANUS Kleinschmidt — Matkop.

90: 15.6 (14.5—17.3) x 12 (11.1—13) mm.

90: 0.069 (0.063—0.075) gr.

De eieren van **palustris** zijn in het algemeen iets gestrekter van vorm dan die van **montanus**. De vlekking bestaat uit fijne roodbruine puntjes, min of meer regelmatig over het gehele ei verspreid; bij **montanus** groter (vlekjes) en meer geconcentreerd bij de stompe pool (één legsel in coll. H. vertoont hierop een uitzondering). Het nest is echter onmiskenbaar: dat van **palustris** een min of meer viltachtige massa, dat van **montanus** is minder hoog (platter), minder compact en bestaat uit dons, vermengd met houtvezels.

308 (69). PANURUS BIARMICUS BIARMICUS (Linnaeus) — **Baardmannetje.**

75: 17.6 (16.4—19.3) x 14.3 (13.1—14.9) mm. (ten Kate).

45: 0.106 (0.095—0.115) gr.

309 (59). SITTA EUROPAEA CAESIA Wolf — **Boomklever.**

39: 19.5 (18.1—20.4) x 14.6 (14—15.2) mm.

39: 0.130 (0.115—0.135) gr.

311 (31). EMBERIZA CALANDRA CALANDRA Linnaeus — **Grauwe Gors.**

65: 23.6 (21.3—26.7) x 17.7 (16.4—19.1) mm.

65: 0.210 (0.200—0.220) gr.

319 (37). EMBERIZA HORTULANA Linnaeus — **Ortolaan.**

Hoofdzakelijk uit Oost N. Brabant, broedtijden 11 mei tot 17 juni.

53: 19.8 (18.5—21.1) x 15.4 (14.8—16.9) mm.

53: 0.140 (0.125—0.160) gr.

327 (12). COCCOTHRAUSTES COCCOTHRAUSTES COCCOTHRAUSTES (Linnaeus) — **Appelvink.**

39: 24.1 (22.7—27.1) x 17.3 (15.9—18.3) mm.

39: 0.22 (0.195—0.260) gr.

329 (14). CARDUELIS CARDUELIS BRITANNICA (Hartert) — **Putter.**

1/4: 25 mei 1907 Oost-Voorne (ex. coll. de Vries).

4: 17.4 x 13.5 mm en 0.085 gr.

De eieren zijn m.i. qua tekening niet typisch voor *carduelis*, meer *cannabina*-achtig. Geen verdere Nederlandse eieren in de collecties.**333 (17). CARDUELIS FLAMMEA CABARET** (P. L. Stadius Muller) — **Barmsijsje.**

Geen Nederlandse eieren in de collecties.

335 (19). SERINUS SERINUS (Linnaeus) — **Europese Kanarie.**

33: 16.2 (15.5—17) x 12.2 (11.6—12.8) mm.

33: 0.064 (0.055—0.070) gr.

336 (20). PYRRHULA PYRRHULA EUROPOEA Vieillot — **Goudvink.**

72: 19.3 (17.1—21.7) x 14.4 (13.3—15.5) mm.

72: 0.110 (0.088—0.125) gr.

343 (27). FRINGILLA MONTIFRINGILLA Linnaeus — **Keep.**

1/4: 15 juli 1942 Kortenhoef, van ongepaard ♀.

3: 19.7 x 14.5 mm en 0.13 gr.

349 (11). ORIOLUS ORIOLUS ORIOLUS (Linnaeus) — **Wielewaal.**

67: 30.4 (27.8—33) x 21.2 (19.9—23.3) mm.

67: 0.40 (0.325—0.445) gr.

350 (1). CORVUS CORAX CORAX Linnaeus — **Raaf.**

2/4, 1/5: 18 april Ooststellingwerf Fr., 12 maart 1901 Roosendaal G., 19 maart 1904 Beetsterzwaag Fr.

13: 47.1 (45.4—48.7) x 32.7 (31.9—33.7) mm.

13: 1.63 (1.37—1.85) gr.

351 (2). CORVUS CORONE CORONE x CORVUS CORONE CORNIX — **Zwarte Kraai x Bonte Kraai.**

2/4: 13 mei 1907 Warns Fr., mei 1907 Kloetinge Z.

8: 42.2 (39.5—44) x 30 (29.1—31.1) mm.

4: 1.24 gr. (een legsel met te grote gaten).